

Sammenligning af kødkvæg på tværs af landegrænser er på vej!

Anders Fogh og Gert Pedersen Aamand

Resultaterne fra en spørgeundersøgelse foretaget blandt raceforeninger/kødkvægorganisationer i 44 lande, heriblandt Danmark, har vist, at der er stor interesse for international avlsværdiurdering for kødkvæg. 80 % af de adspurgte raceforeninger/kødkvægorganisationer var således interesseret i denne service. Den største interesse for at deltage i et sådant samarbejde kommer fra Charolais og Limousine raceforeningerne. Interessen for internationale avlsværdital er størst i Europa, mens Nord- og Sydamerika samt Australien og New Zealand er mere forbeholdne.

Undersøgelsen viste også, at viljen til at betale for at deltage i international beregning af avlsværdital for kødkvæg er langt mindre end viljen til at deltage. Der var således kun 44% af de adspurgte, som umiddelbart kunne give tilsagn om at ville betale for denne service.

Hvorfor skal vi have international beregning af avlsværdital?

I Danmark har vi relativt få dyr af hver race, og der findes, for alle racer, store populationer i et eller flere andre lande. Det betyder, at racerne i Danmark i stor udstrækning henter avlsmateriale i udlandet for at forbedre racerne. Ved udvælgelse af avlsdyr i udlandet er det vigtigt at kunne sammenligne de udenlandske dyrs avlsmæssige niveau med de hjemlige dyrs. Gennem en international beregning af avlsværdital vil vi kunne udvælge de allerbedste dyr og dermed opnå en større avlsmæssig fremgang.

ICAR og INTERBULL vil stå for udviklingsarbejdet

En arbejdsgruppe, nedsat af ICAR, har undersøgt mulighederne for at beregne avlsværdital for kødkvæg på tværs af landegrænser i lighed med det, som foregår for malkekvæg i dag. ICAR er den internationale organisation, som opstiller krav og standarder for udførelse af registrering af husdyr samt blandt andet ydelseskontrolarbejdet for malkekvæg – se www.icar.org.

Resultaterne fra arbejdsgruppens spørgeundersøgelse blandt raceforeninger i en lang række lande er baggrunden for ønsket om, at INTERBULL er den organisation, som skal beregne internationale avlsværdital for kødkvæg. Det er naturligt, at det er INTERBULL, som bliver udgangspunktet, da organisationen er uafhængig og har erfaring med beregning og håndtering af internationale avlsværdital.

Internationale avlsværdital for malkekvæg

Sammenligning af malkekvægstyre på tværs af landegrænser foretages af INTERBULL centret, som ligger i Uppsala i Sverige. INTERBULL er en underorganisation af ICAR – se www-interbull.slu.se. INTERBULL centret udfører international avlsværdiurdering for en lang række malkeracer og egenskaber. I INTERBULL samarbejdet for malkekvæg deltager pt. 42 lande eller landegrupper.

Hos malkekvæg betales en medlemsydelse for deltagelse i INTERBULL samarbejdet. Ydelsen afhænger af populationsstørrelse. For malkekvæg beregnes de internationale avlsværdital ud fra de nationalt beregnede avlsværdital for ydelse, eksteriør, yversundhed, kælvningsegenskaber og holdbarhed.

International avlsværdiurdering for kødkvæg

I de seneste år er der i flere projekter arbejdet med udvikling af international avlsværdiurdering hos kødkvæg. I Australien og USA arbejdes der således på at udvikle avlsværdiurdering på tværs af landegrænser.

I Europa har Irland, England og Frankrig gennemført et pilotprojekt, hvor man har beregnet avlsværdital på tværs af landegrænser for Charolais og Limousine. I dette projekt blev der beregnet avlsværdital ud fra grundregistreringer fra de tre lande. Resultaterne fra projektet viste, at denne metode kan anvendes i praksis hos kødkvæg. Resultaterne viste også, at for kødkvæg er metoden bedre end en række andre metode inklusive den, som bruges hos malkekødvæg.

Erfaringer fra dette pilotprojekt vil være udgangspunkt for udviklingsarbejdet omkring internationale avlsværdital for kødkvæg hos INTERBULL.

Racer og egenskaber i international evaluering

ICAR's arbejdsgruppe konkluderede, at følgende racer har de nødvendige forudsætninger for at kunne indgå i en international avlsværdiurdering: Aberdeen Angus, Belgisk Blåhvidt Kvæg, Blonde d'Aquitaine, Charolais, Hereford, Limousine og Simmental. Der er muligvis yderligere 2 racer, som kan betragtes som internationale, nemlig Piemontese og Saler.

Internationalt vil de følgende egenskaber være mest interessante (prioriteret rækkefølge):

1. Vækst og slagte kvalitet
2. Kælvningsforløb og kalvens livskraft
3. Frugtbarhed
4. Holdbarhed
5. Andre funktionelle egenskaber

Eksteriør er ikke nævnt i prioriteringslisten. Det vil tage lang tid, før det bliver muligt at beregne internationale avlsværdital for alle de egenskaber, som vi bruger nationalt.

Fremtidsperspektiver

Avlsværditalene fra en international avlsværdiurdering kan enten erstatte den nationale avlsværdiurdering for de pågældende egenskaber eller inkorporeres i den nationale avlsværdiurdering.

Det kræver stærke genetiske forbindelser mellem racerne i de implicerede lande at beregne internationale avlsværdital. Raceforeninger i de lande, som besvarede spørgeundersøgelsen, angiver, at der er stor udveksling af avlsmateriale og dermed gode forbindelser. Før man kan starte en international avlsværdiurdering, skal styrken af de genetiske forbindelser undersøges nærmere.

Beregning af internationale avlsværdital forudsætter, at der oprettes en fælles afstammingsfil. I afstammingsfilen skal det samme dyr kunne identificeres i forskellige lande. Erfaringer fra malkekødvæg viser, at denne opgave er meget tidskrævende, men samtidig nødvendig for at kunne beregne internationale avlsværdital.

Den præcise tidsplan for beregning af internationale avlsværdital er endnu ukendt. Det er dog planlagt, at der skal afleveres data fra de implicerede lande i 2006, heriblandt Danmark. Herefter skal der igangsættes et udviklingsarbejde. Et bud på tidshorisonten i dette arbejde er, at den første beregning af internationale avlsværdital vil kunne finde sted 3-5 år ud i fremtiden.